

Karolín

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Kroměříž

Nadmořská výška: 292 m n. m.

Počet obyvatel: 259

Adresa URL: www.obeckarolin.cz

Okres: Kroměříž

GPS souřadnice: 49.230595N, 17.434502E

První pís. zmínka: 1822 (202 let)

PSČ: 768 21

Historie obce Karolín

Karolín, nejmladší obec kroměřížského okresu, se může pochlubit ojedinělým dokladem nejstaršího osídlení na území středního Pomoraví. Zdejší členitý terén v povodí řeky Moravy skýtal ideální podmínky pro tábořiště lovců pravěké zvěře a sběračů plodin. Proto není divu, že historie lidské přítomnosti zde sahá tak hluboko do minulosti a to do závěru středního a průběhu mladšího paleolitu, tedy přibližně 100.000 až 10.000 let př.Kr.

Patrně nejstarším dokladem pobytu loveckých skupin je pěstní klín mandlovitého tvaru, nalezen v okolí obce Karolín, svým provedením dokonalý nástroj typický pro kulturu středního paleolitu, který byl vyrobený z červenohnědého radiolaritu a představuje bezesporu nejhezčí předmět svého druhu, nalezený dosud na našem území.

Z okolí Karolína, Lubné a z lokality Nová Dědina pochází také bohatá kolekce kamenných nástrojů vyrobených z pazourku, typických pro kulturu mladšího paleolitu. Kdy území středního Pomoraví patřilo k nejhustěji osídleným ve střední Evropě.

Další archeologické nálezy dokládají zde slovanské osídlení lidem popelnicových polí. (7.-9. století). V blízkém okolí Karolína, v katastru sousední Vrbky se na stráni zvané Obránice našlo pravěké hradisko, z něhož se zachoval půlkruhový val (5 m široký), na jehož jižním svahu bylo objeveno žároviště. Na západ od hradiska v lese „za starou ohradou“ bylo objeveno pět mohyl s popelnicemi a na východ od Obránice, směrem na Novou Dědinu, na Tabarkách, se našlo rozsáhlé pohřebiště o 30 mohylách, v nichž byly jak popelnice, tak kostry obrácené hlavou k východu bronzové předměty.

Karolín byl ještě 45 let od svého založení osadou a patřil pod kvasické panství. V raně středověkých listinách se dědina Kvasice poprvé připomíná v roce 1131, kdy patřilo jedno popluží velkofarnímu spytihněvskému kostelu.

Od roku 1248 sídlil na Kvasicích rod Benešoviců, který měl na zbahněném močálu při řece Moravě dřevěnou tvrz. V roce 1360 povýšil pan Ondřej Kvasice na městečko. V roce 1423 byla při obléhání Kvasic husity tvrz spálena a vyvrácena, tehdy padl poslední z rodu Benešoviců, Milota. Majiteli Kvasic byli pak postupně páni Kuželové ze Žeravic, od r. 1548 páni z Ludanic, Kurovští z Vrchlabí a Bruntálští z Vrbna. Po roce 1575 dal Havel Kurovský z Vrchlabí vestavět do obvodových zdí tvrže čtyřkřídlový renesanční arkádový zámek s věží nad průjezdem. Jeho vzhled se v průběhu let přestavbami měnil, až v roce 1840 dostal nynější klasicistní podobu.

V roce 1611 přišel na Moravu ze Štýrska svobodný pan Hans Jakub z Rottalu, aby koupil od Václava Mola z Modřic panství v Napajedlích a postupně přikupoval Bělov, Vrbku, Lubnou a Kostelany. Jeho syn Jan přivedl tento panský rod k rychlému rozkvětu. V pohnuté době pobělohorské přestoupil na víru

katolickou a sňatkem s vdovou Alenou Bruntálskou z Vrbna získal r. 1626 Kvasíce. Na Moravě držel pak statky Holešov, Veselí n. M., Chvalkovice a Tlumačov. Za zásluhy v císařských službách získal r. 1641 hraběcí titul. Kvasické panství zůstalo v majetku rodu Rottalů až do poloviny 18. století, kdy poslední z Rottalů, Jáchym Adam, v r. 1746 umírá. Zůstaly po něm tři dcery, nejstarší Marie Anna se r. 1757 provdala za Františka Adama hraběte z Lamberka. Po něm dědil kvasické panství jeho syn Jan Nepomuk a vnuk Eduard. Ten vládl krátce, nedlouho po svatbě s Karolínou hraběnkou ze Šternberka (asi 1817) utonul v řece Moravě při honu na divoké kachny. Zůstal po něm syn Arnošt (zemřel 1855) a dcera Leopolda, která se r. 1836 provdala za rakouského vyslance Bedřicha, hraběte z Thunu a Hohensteinu. Po smrti Jana Nepomuka (1838) a hraběnky Karolíny (1881) získala kvasické panství, které pak po její smrti (1902) přešlo na syna, Dr. Jaroslava, hraběte z Thunu a Hohensteinu, jenž byl zemským poslancem a dlouholetým starostou Kvasic. Koncem 18. století nastalo také v rakouském mocnářství období značných hospodářských změn, zejména vláda císaře Josefa II byla dobou reforem (r. 1781 zrušeno nevolnictví). Velký vliv na modernizaci polního hospodářství na Moravě měl bývalý císařský dvorní rada Antonín Kaschnitz z Weinberku, jenž byl od roku 1804 majitelem velkostatku Zdounky. Prosazoval konec trojstranného hospodaření s úhorem, hlubokou orbu, zřizování panských dvorů s volskými potahy a náradím a přeměnu robotních povinností na práci dělníků za mzdu. I v našem kraji měl řadu stoupenců. Na kvasickém panství to byl správce, František Hansmann, jenž na dvoře Chlum nad Kvasicemi zavedl chov tažných volů a začal s intenzivní výsadbou brambor, s pěstováním jetele a vojtek. V roce 1821 přiměl hraběnkou Karolínu vyhlásit po střední Moravě, že hodlá najímat lidi na práci a založit, na průhonu mezi Chlumem a Vrbkou, kvasickou (dřevorubeckou) kolonii. Během téhož roku se přihlásilo 12 rodin a v roce 1822, kdy byla osada založena, čítala již kolonie 50 čísel (v r. 1834 měla osada 65 domů). Po své zakladatelce dostala jméno Karolínov (Karolinendorf). Každá rodina dostala kus lesa, 8 sáhů, sami jej vykáceli a svépomocí postavili dřevěnici nebo tlučenicu s doškovou střechou o velikosti 4x4 metry. Původně nebylo ani komor ani chlévů, protože v celé osadě nebylo dobytka. Muži nádeničili v lese, na Chlumu nebo na úpravě břehů řeky Moravy, v roce 1839 jich část odešla stavět „první železnou trať v Rakousku“ (Viedeň - Krakov), která vedla tímto krajem. V roce 1849 si pronajímají kvasické panství Emanuel Proskowetz (syn obchodníka z Prahy) a Ferdinand Urbánek (syn kroměřížského mlynáře z Kovalovic) a v r. 1852 dávají do provozu cukrovar (první na Moravě), kde pak pracovali zejména karolínští osadníci. Významným průkopníkem zemědělského pokroku a povznesení hospodářského života v kraji byl František Skopalík ze Záhlavic, poslanec zemského sněmu, propagátor ovocnářství a včelařství. Jeho spolupracovník, lesník Jan Wundr z Nové Dědiny, pomáhal karolinským osadníkům zakládat na Petráších třešňové aleje. Karolínské třešně pak byly známé široko daleko. Traduje se, že když dozrály, putovaly denně vozy tažené kravkami dolů k železné dráze v Tlumačově, kde kolem sedmé hodiny večer zastavoval zvláštní nákladní vlak a ráno již byly třešně na vídeňském trhu. V roce 1869 se stal Karolínov samostatnou obcí, zatím však bez vlastního katastru, takže ještě řadu let se daň gruntovní odváděla do Kvasic a karolinským zůstávala daň domovní, která vydala na 80 korun obecního rozpočtu. Chudá dědina, kde se bída setkávala s tvrdou prací, měla navíc nedostatek vody (vydatný pramen užitkové vody a studánka s vodou pitnou byly pod kopcem ve Žlebech 1 km od dědiny). Tato životní tvrdost však lidi vychovávala k houževnatosti a pospolitě pracovitosti.

